

Nowy

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Poniedziałek, dnia 25 czerwca 1917 r.

Włoskie cele wojny.

Dnia 21 b. m. na posiedzeniu parlamentu włoskiego prezes ministrów Boselli powiedział, co następuje: Bez zwycięstwa nie może liczyć na szczęśliwą egzystencję żadna klasa, a w szczególności proletarijat. Wszyscy tęsknią do pokoju, pokładają w nim nadzieję i błogostawiają mu, ci wszakże, którzyby pragnęli pokoju bez zwycięstwa, oraz bez całkowitego oswożenia narodowego, żądaliby w ten sposób pokoju niemożliwego do przyjęcia, a zarazem nieświadomie przygotowywaliby nową, bliską i jeszcze straszliwszą wojnę. Gdyby prądy pokojowe we Włoszech miały trwać nadal, w takim razie rząd zwrócił się przeciwko nim bez litości. Rząd niezwłocznie wystąpi z odpowiedzialnymi przedłożeniami, dotyczącymi tego wszystkiego, co jest niezbędne dla zorganizowania dyscypliny w życiu publicznym, oraz dla zapewnienia pokoju wewnętrznego. Gabinet nie ma bynajmniej tendencji reakcyjnych i pozostawi każdemu tyle swobody, ile da się pogodzić z wymaganiami dyscypliny czasów wojennych. Prezes ministrów Boselli prosi o wyczerpujące wypowiedzenie się na temat oświadczeń ministerjalnych. O losy gabinetu nie potrzeba się troszczyć; o co chodzi istotnie, to jest zwycięstwo Włoch.

Po przesłaniu ministrów Bosellim zabrał głos minister spraw zagranicznych Sonnino i oświadczył, co następuje: Od chwili mojej ostatniej mowy nad położeniem międzynarodowym zasłżyła wa wielkie wydarzenia historycznej doniosłości: przystąpienie Stanów Zjednoczonych do wojny oraz postępujący wciąż naprzód rozwój rewolucji rosyjskiej. Sprawiedliwość sprawy włoskiej nie może, zaiste, znaleźć lepszego, bardziej niezbitego dowodu, aniżeli w fakcie przystąpienia do wojny narodu, który wszystko czynił, aby wojny uniknął. Włosi z zadowoleniem dowiedzieli się o dobrem przyjęciu, jakie Ameryka zgótowała deputacji włoskiej. Jest żywym pragnieniem Włochów jaknajściślej współdziałać z wielką republiką amerykańską. Minister przypomniał następnie, że Kuba i Panama poszły za przykładem Stanów Zjednoczonych. Rząd włoski podobnie, jak inni sprzymierzeńcy, uznał rząd tymczasowy rosyjski. Należy mieć nadzieję, że naród rosyjski w hasłach demokratycznych znajdzie odpowiednie środki dla przezwyciężenia tych wszystkich trudności, które są nieodłączne z jego przebudową polityczną.

Najlepszą ochroną niepodległości oraz swobód wewnętrznych Rosji jest całkowita jej jednogodność ze sprzymierzeńcami w sprawie dalszego kontynuowania wojny. Włochy biorą szczery udział we wszystkich cięśach, które spadły na Rumunię, ten naród siestrzany. Włochy, podobnie, jak ich sprzymierzeńcy, domagała się odbudowy Belgii, Serbii, Czarnogórze. Podobnie, jak tamci, żądają też i Włochy niepodległej Polski.

Przechodząc do sprawy albańskiej, oświadczył Sonnino, że stoi ona w ścisłym związku ze sprawą posiadania Walony, oraz ze sprawą Adriatyku, która jest dla Włoch kwestią

życia. Włochy — mówił minister — proklamowały niepodległość Albanii i nie mają przytem żadnych innych celów, jak tylko obronę kraju tego od jakiegokolwiek mieszania się trzeciego mocarstwa. Albania w swych sprawach wewnętrznych będzie cieszyła się pełnym prawem rządzenia się samodzielnego, zaś Włochy bronić będą z powodzeniem swych uprawnionych interesów na zebraniach międzynarodowych.

Co się tyczy granic Albanii, to będą one ustalone na kongresie pokojowym. Konieczności wojenne znievolmente trzy mocarstwa opiekuńcze Grecji do ohwycenia się środkami przymusowymi przeciwko temu krajowi. Włochy, nie należąc do państw opiekuńczych, nie przyjmowały żadnego bezpośredniego udziału w tych wydarzeniach, lecz rząd włoski, akkolwiek z bólem, musi jednakże wyznać swą zupełną jednomyślność ze sprzymierzeńcami. Należy spodziewać się, że nowa sytuacja będzie korzystną dla narodu greckiego.

W Palestynie włosi obecnie udział biorą w wojennym przedsięwzięciu Anglii. Sprzymierzeńcy usiłują w całej pełni utrzymać jedność w akcji zarówno politycznej, jak wojennej.

Uczyniono próbę niedawno ujęcia w jedną krótką formułę podstawowych zasad przyszłego pokoju, jednakże położenie ogólne jest tak zakłamanem, że żadna tego rodzaju formuła nie może zadośćuczynić wszystkim wymaganiom. Formuła rosyjska „bez aneksji i odszkodowań wojennych“, będąc nawskroś negatywną, mogłaby z łatwością wywołać dwuznaczne usiłowanie usprawiedliwienia zaszytych aktów gwałtu, o ileby się oddzieliło formułę powyższą od hasła zasadniczych wolności, niepodległości narodów i rękami na przyszłość, które to zasady niezbędne są dla trwałego utrzymania pokoju i międzynarodowej sprawiedliwości nie zmierzamy do żadnych zdobyczy, nie mamy żadnych celów imperialistycznych, jednakże skoro pokój ma być trwałym, w takim razie jest koniecznym, abyśmy byli zabezpieczeni w naszych granicach narodowych. Jedność i niepodległość narodu naszego, zgodnie z wolną wolą narodu, — oto nasz program.

Przedłużanie się wojny czyni ogólne warunki żywnościowe coraz to cięższymi. Wzywamy naród włoski, aby wytrwał w swych znojących usiłowaniach. Wszelka, bodaj prześliczna słabość, mogłaby niezłozone już do chwili obecnej złożone ofiary uczynić daremnymi, a nawet całą przyszłość ojczyzny wystawić na niebezpieczeństwo.

Zjazd kooperatystów.

Wczoraj rozpoczęły się dwudniowe obrady zebrania pełnomocników warsz. związku stowarzyszeń spożywczych.

Jest to piąty zjazd na zasadzie zatwierdzonego w styczniu 1911 r. statutu związku, którego celem — jak opiewa par. 1, jest przeprowadzenie zasady uczelności i porządku w wymianie i produkcji artykułów spożywczych przez jednoczenie stow. spożywczych i udoskonalenia ich

działalności, skierowanej ku pomyślnemu urzeczywistnieniu ich zadań, przez dostarczanie stowarz. spożywczym towarów, wchodzących w zakres ich operacji, po cenach hurtownych, oraz różnych udogodnień, opartych na wspólnej ich działalności.

W tymże 1911 r. w czerwcu, odbył się zjazd delegatów, zwołany przez Tow. kooperatystów, którego duszą byli pp.: Wojciechowski, hr. Maria Sobańska, R. Mielczarski, dr. Rafał Radziwiłłowicz, lekarz weterynarz Andrzej Rodowicz, Edward Abramowski i kilka innych osób. Ten pierwszy zjazd postanowił otworzyć przy związku hurtownie, co zostało uskutecznione 1 października 1911 roku. W tym pierwszym zjeździe brało udział 287 pełnomocników od 140 stowarzyszeń z liczby 178 związków.

Na tym zjeździe na dyrektorów związku i hurtowni wybrano pp. Wojciechowskiego i R. Mielczarskiego.

P. Wojciechowski opuścił Warszawę w 1915 r., a od czasu wybuchu wojny zjazdu dotąd nie było; tem się tłumaczy, że na obecnym zjeździe nastąpią wybory 12 członków rady nadzorczej, t. j. cały komplet, kiedy podług statutu corocznie ustępuje tylko 4 członków.

Porządek obrad, które odbywać się będą w gmachu związku w Mokołowie i rozpoczęły się o godz. 1-ej po południu, jest następujący:

- 1) Wybór prezydium zebrania.
- 2) Odczytanie protokołu poprzedniego zebrania.
- 3) Sprawozdanie dyrekcji i rady nadzorczej za r. 1914 — 16 Refer. R. Mielczarski.
- 4) Podział czystego zysku. Refer. St. Mitraszewski.
- 5) Budżet wydatków na 1917 r. Refer. R. Mielczarski.
- 6) Sprawa pomnożenia środków obrotowych związku i upoważnienie władz związku do wypuszczenia obligacji do wysokości 500,000 rb. Refer. R. Mielczarski.
- 7) Wybory 12 tu ustępujących członków rady nadzorczej i ich zastępców.
- 8) Sprawa ubezpieczenia od ognia. Refer. ks. Mężnicki.
- 9) Stan Stowarzyszeń związkowych Refer. D. Kuszewski.
- 10) Otwarcie kursów praktycznych im Stanisława Kierbedzia. Refer. Z. Kmita.
- 11) Sprawa łączenia w jedno wielkie stowarzyszenie spożywców drobnych stowarzyszeń miejskich. Refer. J. Bugajski.
- 12) Sprawa wzmocnienia działalności oświatowo-kulturalnej. Refer. W. Papiewska.
- 13) Wolne wnioski.
- 14) Wyznaczenie miejsca następnego zebrania.
- 15) Pogadanka o celach i zasadach stowarzyszenia spożywców.

Dar Antoniego Osuchowskiego.

Przebywający w Szwajcarii meo. Antoni Osuchowski, tegoroczny laureat Akademii Umiejętności, przyznana mu nagrodę im. Brahma i Anny Jerzmanowskich, w sumie 44,280 koron przeznaczył na cele następujące:

4230 kor. dla najbardziej potrzebujących uczniów szkół krakowskich

do rozporządzenia Komitetu Książec Biskupiego w Krakowie.

5000 koron dla najbardziej potrzebujących uczniów szkół polskich w Ks. Cieszyńskim do rozporządzenia Zarządu Macierzy Szkolnej Ks. Cieszyńskiego w Cieszynie.

5000 koron dla najbardziej potrzebujących uczniów szkół polskich na Litwie do rozporządzenia Zarządu Towarzystwa Szkoły Ludowej.

7500 koron dla najbardziej potrzebujących uczniów szkół polskich na Litwie do rozporządzenia J. E. ks. administratora diecezji Michałkiewicza w Wilnie.

5000 kor. dla najbardziej potrzebujących uczniów szkół polskich w tej części Siedleckiego i Lubelskiego, z której utworzono tak zwaną gubernię Chełmską, do rozporządzenia Zarządu Macierzy Szkolnej Królestwa Polskiego.

5000 kor. dla najbardziej potrzebujących uczniów Seminarium nauczycieli ludowych w Ursynowie pod Warszawą, na ręce i do rozporządzenia p. Piotra Drzewieckiego, burmistrza m. st. Warszawy.

5000 kor. dla Biblioteki Publicznej w Warszawie, istniejącej w gmachu własnym, przy ulicy Koszykowej do rozporządzenia Zarządu tejże Biblioteki

4500 kor. dla najbardziej potrzebujących uczniów Seminarium nauczycieli ludowych w Zawierciu w Królestwie Polskim, do rozporządzenia dyrektora zarządzającego Zakładów w Zawierciu p. Stanisława Szymańskiego, prezesa zarządu tegoż Seminarium.

3000 kor. dla Towarzystwa Czytelni Ludowych w Poznaniu — do rozporządzenia zarządu tegoż Towarzystwa.

Kronika

— **Zawieszenie czynności w warszawskich wyższych uczelniach.** Gen. Gubernator von Beseler zdecydował onegdaj, że czynności w obydwu uczelniach wyższych warszawskich zostaną zawieszane do dalszych rozporządzeń.

Przyczyną tego zarządzenia jest sprzeciwianie się młodzieży studiującej przeciwko rozporządzeniom Senatu uniwersyteckiego, w szczególności zaś odmowa opłaty czesnego

— **Posucha a plamy na słońcu.** Ostatni numer „Astronomische Zeitschrift“, omawiając posuchę obecną, wyjaśnia ją wpływem plam na słońcu, których liczba w r. b. doszła do maximum.

W latach, w których liczba tych plam się zwiększa, działalność promieni słonecznych jest mniejsza, wskutek czego zmniejsza się również parowanie mórz i oceanów, mamy więc zimny mroźny, a lata gorące i suche.

W r. b. właśnie obserwowaliśmy to zjawisko. Po długiej, mroźnej zimie pogoda ustąpiła się mniej wesołej od początku maja, zakłócona tylko drobnymi opadami.

Rozpoczęła ona pierwszy okres posuchy w tym roku i według wszelkiego prawdopodobieństwa w najbliższych miesiącach nastąpią dalsze długotrwałe okresy posuchy.

Powyzsze zapowiedzi nie brzmią zbyt zachęcająco na przyszłość. Niestety, stwierdzić trzeba, że przyczyny zmian klimatycznych w tym roku, wyjaśnione powyżej, nie ulegają zdaje się, żadnej wątpliwości. Już w zimie podczas silnych mrozów zwracano uwagę na zjawienie się plam na słońcu i ich oddziaływanie, a sprawdzanie się wniosków, wysnuwanych, z ruchu postępowego plam na tarczy słońca, mógł zaobserwować każdy.

Dla uzupełnienia powyższych informacji dodać jeszcze należy, że właśnie obecnie zbliżamy się do maksimum plam słonecznych. Na tarczy słońca znajduje się ich obecnie niezwykle dużo. Przed tygodniem np. można było obserwować 14 grup plam, a były tak olbrzymie, że można było widzieć je już przez mniejsze nawet zaciemnione lunety.

W obecnej chwili zmniejszenia się ich liczby lub wielkości nie notowano jeszcze.

— Podrożeń artykułów leczniczych. W ostatnich czasach ceny rynkowe wielu artykułów leczniczych podskoczyły znów w górę.

Zwyzka cen wywołana została bądź niedostatkami tych środków, bądź też spekulacją.

— Przeciwi spekulacji. W ostatnim tygodniu policja łódzka zwraca baczną uwagę na zbęgowiska spekulantów, zafatwiających na ulicach, zwłaszcza Piotrkowskiej przy Cegielińskiej, swe interesy i prowadzące tuż ożywną grę w „pasek”. Niektórzy w podejrzaniu przechowywani rosyjskich pieniędzy poddawani są rewizji.

— Na pogorzelników m. Rzgowa. Tow. sportowe „Piechur” pragnąc przyjąć choć z skromną materialną pomocą najbardziej mieszkającym przez żywiołową klęskę pożaru, nie tylko dachu nad głową, lecz i całego dobytku — postanowiło w dniu 1 lipca urządzić zabawę w Rudzie Pabianickiej, — z której część zysku przeznacza na powyższy cel.

W wykonaniu programu zabawy m. in. udział biorą chóry: Tow. muz. im. Szopena i legionistów z Retkini.

Uroczajony program, połączony z kilkoma miłymi niespodziankami, jak również cel zabawy ściąganie niezawodnie liczną publiczność, chętnie i ofiarnie popierająca wszelką dobroczynną akcję.

— W sprawie szkół fabrycznych. Sprawa przyjęcia przez miasto szkół fabrycznych, oraz szkół T-wa opieki szkolnej, została przekazana specjalnej komisji, która ma przeprowadzić pertraktacje z odpowiednimi zarządami.

W skład komisji wchodzi członkowie Magistratu p. burmistrz Skulski, jako przewodniczący i ławnik M. Kernbaum, członkowie Wydziału Finansowego pp. Sanne i Triebe, oraz trzej członkowie Wydziału Szkolnego.

— Prenumerata pism za pośrednictwem poczty. Ze źródła miarodajnego komunikują nam: w generalnym gubernatorstwie warszawskim można będzie odtąd otrzymywać, drogą zaprenumerowania na pocztę, pewne pisma, wychodzące w obrębie wojennego generalnego gubernatorstwa lubelskiego, a w wojennym generalnym gubernatorstwie lubelskim pewne pisma, wychodzące w generalnym gubernatorstwie Warszawskim. Tytuły odnoszących pism ogłoszono już w Gazecie Urzędowej cesarsko-niemieckich władz w Warszawie, poatem można nie zapytać na wszystkich niemieckich pocztach, gdzie też udzielane będą informacje o warunkach (prenumerata i t. d.).

— Z Banku Kupieckiego w Łodzi. Onegdaj odbyło się ogólne zebranie akcjonariuszy Banku Kupieckiego w Łodzi. Sprawozdanie za r. 1916 wykazuje, iż pomimo wojny i upadku handlu w kraju, prowadzone w skromnych rozmiarach operacje przyniosły jednak pewien dochód.

Po obliczeniu wszystkich wydatków, kosztów handlowych i amortyzacji, jak również strat, zysk w roku 1916 wyniósł 39 517 rubli i 97 kop. Z sumy tej 10 proc. czyli 6,951 rb.

80 kop. odpisano na kapitał zapasowy, resztę zaś, w sumie rb. 62 666,17 zarząd proponuje przenieść na rachunek zysków r. 1917.

Sprawozdanie finansowe, oraz wniosek zarządu zatwierdzono, poczem dokonano wyborów na miejsce ustępujących dwóch członków rady i zarządu.

— Poświęcenie lokalu. Zapoczątkowane wczoraj poświęcenie lokalu Stowarzyszenia drobnych kupców polskich, poprzedzone zostało nabozstwem odprawionem w kościele św. Stanisława Kostki.

Aktu poświęcenia dopełnił ks. prałat W. Tymieniecki, który w ciepłych wyrazach przemówił do zebranych, życząc pomyślnego rozwoju instytucji i nawołując do zrzeszenia się. Poatem przemawiali przedstawiciele Stow. handlowców polskich p. Leon Chwałbiński, i p. Nowakowski, jako delegat Stow. Kupców przemysłowców chrześcijan w imieniu Stow. drobnych kupców polskich, przemawiał prezes zarządu p. Stanisław Miszewski, dziękując wszystkim za okazane dowody życzliwości, i sympatii dla powstałej instytucji; poczem odczytał nadesłane listy z życzeniami.

— Wycieczka cyklistów. Towarzystwo Warszawskich Cyklistów w dzień Św. Piotra i Pawła urządziło wycieczkę pieszą i na kołach przez Julianów do Łaglewnik.

Pp. członkowie, chcący wziąć udział w wycieczce, proszeni są o zebranie się w oznaczonym dniu w lokalu Towarzystwa Widzewska 88, przed godz. 7 rano.

Celem zasłęgnięcia bliższych informacji, uprasza się o przybycie do klubu we wtorek dnia 26 b. m. między godz. 6—8 wiecz.

— Z Wydz. Nies. Pam. Biednym. Na prezesa komisji rewizyjnej przy wydziale N. P. B. wybrano p. E. Jezierskiego, na zastępcę — radnego Macińskiego.

— Sprzedaż węgla. Wydział Zaprowiantowania zawiadania, że z dniem dzisiejszym składy detalicznej sprzedaży będą sprzedawać węgiel na ćwiartki, jedynie za okazaniem książeczki legitymacyjnej, wydanej przez komitet rozdziału chleba i mąki. W książeczkach tych robione będą na pierwszej wewnętrznej stronie odpowiednie adnotacje co do dnia, w którym węgiel został wydany.

— Odłożenie pokazu ogrodniczego. Z powodu długotrwałej suszy, jaka nawiedziła Łódź i okolice, zarówno owoce, jak i kwiaty wiosennego sezonu nie dopisały — wobec czego na odbytem wczoraj posiedzeniu polskiego związku zawod. ogrodników postanowiono projektowany na rzecz Polskiej Macierzy Szkolnej pokaz ogrodniczy odłożyć do jesieni.

— Zamknięcie cukierni. W sobotę wieczorem, z rozporządzenia władz policyjnych zamknięta została cukiernia p. f. „M. Barcz”, przy ulicy Piotrkowskiej № 28. Zamknięcie nastąpiło skutkiem stałego przebywania w lokalu t. zw. „czarnej giełdy”, oraz gromadzenia się także przed cukiernią, co tamowało prawidłowy ruch uliczny.

— Przywłaszczenie dokumentów. Wszyscy maistrowie komisarzy przed paru miesiącami objęci zostali etatem straży ogniowej ochotniczej z wyjątkiem starszego cechu Józefa Kwiatkowskiego, który opuścił Łódź, przemieszczając się na prowincję. Ten ostatni, wydając należące do cechu książki, dokumenty, łacie cechowia i sztandar pozostawił u komisarza Marcjalego Jezierskiego.

Kiedy podstarza cechu p. S. Hoffman, zwołał zebranie, w celu dokonania wyboru urzędu Starszych komisarzy, zszedł od Jezierskiego zwrot wszelkich znajdujących się u niego przynależności cechowych ten jednak kategorycznie oddania odmówił. Wówczas udano się o interwencję do policji, lecz ta, uznając się za niekompetentną, poleciła sprawę skierować na drogę sądową. Skutkiem tego maistrowie cechu komisarzy zwrócili się do prezyjum, Koła Starszych Zgromadzeń rzemieślniczych o pomoc.

Koło wystąpiło obecnie do sądu z akcją przeciw Jezierskiemu o nieprawne przywłaszczenie rzeczy cechowych.

— Omyłka w druku. W korespondencji z Krakowa w № 167 „N. Kur. Łódzki” w szpalcie czwartej w wierszu pierwszym od dołu zamiast a n t y n a r o d o w y m powinno być a n t y r z a d o w y m.

Wypadki i kradzieże

— Zapalenie się sadzy. Wczoraj o godz. 4 po południu i oddział straży ogniowej został zawezwany na ulicę Szkolną № 4, gdzie palący się sadze, które ugasili przybyli z oddziałem komisarze.

Ze związków i stowarzyszeń

X Zebranie pończoszniczek Wczoraj po raz pierwszy od wybuchu wojny odbyło się zebranie gospody czeladzi pończoszniczych.

Przewodniczący starszy zgrupowania majstrów pończoszniczych, p. Adolf Walter oświadczył na wstępie że b. starszy gospody Piotr Bargrał podjął z kasy pieniężnej, należące do gospody i wyjechał na robotę do Niemiec. Gospoda przez cały czas wojny nie wykazywała żadnej działalności, wobec małego zainteresowania się członków i z powodu wyjazdu starszego i podstarzego.

Po długiej dyskusji, postanowiono działalność gospody wznowić i w tym celu na starszego obrano p. Leopolda Siewerta, a na podstarzego p. Tadeusza Goszkiewicza. Co się tyczy lokalu gospody, postanowiono sprawę tę zalać w gospodarstwo domu, a w razie niepowodzenia przenieść się do Resursy Rzemieślniczej. Postanowiono na przyszłość o zebraniach gospody ogłaszać w polskich pismach oraz na wniosek kilku członków uchwalono wydawać wsparcia na wypadek śmierci w wysokości rb 10 — Postanowiono również wznowić i akasowanie składek członkowskich.

Z prowincji.

— Z Pałjanio. Zarząd fabryki Ake. T-wa wyrobów półwielnianych R. Kindlera zawiadomił swoich robotników, iż następną wypłata zapomóg nastąpi 28 b. m., poczem w dn. 5 lipca r. b. robotnicy otrzymają wypłatę po raz ostatni w wysokości czterokrotnej zapomogi tygodniowej, za czas od d. 2 sierpnia, poczem już żadne wypłaty uskuteczniarne nie będą. Od tego terminu również robotnicy nie będą mogli korzystać z pomocy lekarskiej i asekuracyjnej. Osoby, które wstąpiły do fabryk przed dniem 1 sierpnia 1894 r. będą otrzymywały wypłaty w dotychczasowej wysokości.

— Z Aleksandrowa. W dniu 29 b. m. o godz. 6 wieczorem odbędzie się w Aleksandrowie w sali Prochowskiego wieczór wokalisty dramatyczny, dochód z którego przeznaczony na Polska Macierz Szkolną.

Na program składają się występy chóru — „Lutni” pod kierunkiem p. K. Radomińskiego, duety śpiewacze w wykonaniu pp. Smolarka i Spodenka oraz trzy jednokrotki, wyreżyserowane przez p. Wł. Pobóg Pągowskiego. W antraktach przygrywać będzie p. Prawitz.

Z Warszawy.

Banki poznańskie. — Wystawy — Drobni kupcy — Z prasy żargonowej. — Związek równouprawnienia kobiet.

Dwa polskie banki w Poznaniu wszczęły zabiegi o otworzenie swych filij w Warszawie i w tym celu powiększyły swoje kapitały akcyjne. Głównym terenem ich operacji będą pożyczki hipoteczne i pożyczki pod zastaw papierów procentowych. Kredyt osobisty nie będzie uwzględniany. W sferach finansowo-handlowych wywołała pewną sensację obniżanie się kursu rubla w Paryżu, notowane na giełdzie międzynarodowej, czyli, jaśniej rzecz określając, stosowane w stosunkach płatniczych międzynarodowych. Dnia 18 b. m. płacono w Paryżu za rb. 100 fr. 133 cent. 50, gdy według równi walutowej kurs powinien wynosić 266 fr. 69 cent. za 100 rubli. Spadek rubla szedł stopniowo. W dniu 1 czerwca r. b. za 100 rb. płacono 152 fr., gdy 25 maja dawano 153 fr., a 7 maja 160 fr.

— Z wystaw naszych najwybitniejszym powodzeniem cieszą się: Wystawa portretów kobiecych z XVIII stulecia, urządzona w obszernych salach kamienicy Baryczków. Wystawa budowlana i Wystawa Kościuszkowska, która z lipca r. b. będzie ostatecznie zamknięta. Wycieczki po Starem Miście w niedzielę i święta cieszą się powodzeniem, dając sposobność do zwiedzania pamiątek i zabytków historycznych Starej Warszawy. Szczególniejszą uwagę zwracających zwrócić należy na wyroby ślusarskie, kraty w bramach i oknach, okucia, balustrady i t. p. świadczące o wysokim rozwoju u nas ślusarstwa.

— Na dzień 26 b. m. w Teatrze popularnym na ul. Śniadeckich (dawnej Kaliksta) o godz. 8 w. odbędzie się organizacyjne zebranie Związku drobnych kupców. Zrzeszenie to, mające na celu pogłębianie wiedzy handlowej drobnych kupców i dostarczenie im odpowiedniego kredytu i uświadamianie o obowiązkach obywatelskich jest nagłą potrzebą w obecnej chwili przejściowej, w której po-

winniśmy być zorganizowani nie tylko politycznie, ale i gospodarczo.

— Prasa żargonowa warszawska donosi o trzydniowych obradach w zeszłym tygodniu w Centralnym Komitecie sionistycznym z udziałem osób z Warszawy i prowincji. Łódź reprezentowali pp. dr. Braula, Hurwitz. Z tejsze samej prasy dowiadujemy się o organizacyjnym zebraniu żydowskiego „Związku Szkolnego oświaty ludowej” już zorganizowanego i obejmującego teren okupacji niemieckiej. Ma to być żydowska Macierz Szkolna, lecz nie z celem budowy i zakładania szkół ludowych oraz ujednostajnienia programu wykładów, lecz w celu agitacji dla utworzenia żargonowej szkoły ludowej na koszt gmin miejskich z zastosowaniem przymusu szkolnego.

— W dniu 21 b. m. w sali Tow. higienicznego, przy udziale licznych stowarzyszeń kobiecych, odbyło się zebranie w celu uczczenia dziesięcioletniej rocznicy istnienia Stowarzyszenia równouprawnienia kobiet. Jako większość naszych Stowarzyszeń, ma ono dłuższą historię tajną niż jawną, albowiem już przed trzydziestu laty powstała inicjatywa skupienia się pod hasłem równouprawnienia kobiet, a ogniskiem jej była czytelnia dla kobiet. Już w tym pierwszym okresie nawiązano stosunki z międzynarodową „Ligą równouprawnienia kobiety” i wysyłano delegatki na kongresy kobiece. Częściowo ujawnienie nastąpiło dopiero później w Delegacji pracy kobiet przy Muzeum przemysłu i handlu, gdzie przez 12 lat odbywała się agitacja zdobycia równego prawa z mężczyznami przy równych warunkach w dziedzinie pracy zawodowej, wykształcenia fachowego i w organizacjach zawod. Dopiero zmiany wywołane przez tak zwany ruch wolnościowy w r. 1905 sprawiły, że organizacja równouprawnienia kobiet mogła się ulegalizować w r. 1907, jako Związek równouprawnienia kobiet polskich. Ustawa tego związku szersza niż inne, pozwala mu zakładać filje w obrębie Cesarstwa, wskutek czego powstały one w Petersburgu, Kijowie, Humanii i Odessie, jako punkty oparcia dla oświatowej pracy polskiej.

Odczytane sprawozdanie ujawniło niezwykłą czujność i wytrwałość kobiet polskich, korzystających z każdej okazji, dla zdobycia pełni praw i obrony interesów kobiecych, gdziekolwiek były zagrożone, lub gdziekolwiek mogły czynić zdobycze.

Wyjednano tak ważne zdobycze jak reformę kodeksu rozszerzającą prawo kobiet, dostęp dla nich do uczelni krajowych i zagranicznych, udział w samorządach itp.

Ważną cechą związku była jego demokratyczność. W obradach uczestniczyły właścianki i robotnice, zajmowały urzędy w związku, pisywały korespondencje do organu związku p. t. Ster. Ze szkołami dla właścianek w Kruszynie i Czółczyńce Związek utrzymywał ścisły i trwały kontakt. Obecnie Związek R. K. czyni staranie o wprowadzenie w życie zapisu ś. p. Edwarda Łojki z przed 30 lat, przeznaczzonego na pomoc dla wyżej kształcących się kobiet i przekazany w Warszawie. Fundusz ten znajduje się pod opieką prezydenta Warszawy i z racji dopuszczania kobiet do wszechnic polskich naszej stolicy, może być wielką pomocą dla słuchaczek politechniki i uniwersytetu.

Zebranie jubileuszowe zagałała pani Paulina Reinschmidt - Kuczalska, przewodniczyła mu zaś pani Downar Zapolska, zasłużona na polu równouprawnienia polskich działaczka.

Wojna.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo).

Wielka Kwatera główna, 24 „ czerweca:

Zachodnia władowia wojny

Na froncie angielsko belgijskim, pomiędzy kanałem a St. Quentin działalność bojowa również i w dniu

wczorajszym nie zdradzają nie nadzwyczajnego. Po silnych falach ognio- wych nastąpiły na północ od Warne- ton i na południe od Scarpe'y an- gielskie natarcia wywiadowcze, które zostały odrzucone.

Front Niemieckiego Następcy Tronu.

W odcinku Vauxwillon i na południowy-wschód od Filain, jak również na brzegu zachodnim Aisne'y, w Szampanii zachodniej, oraz po lewej stronie Mozy działalność artyleryjska była chwilowo wielce ożywiona.

Nasz ogień krzyżowy zmusił fran- cuzów do opuszczenia terenu na wschód od wzgórza Cornillet, zdoby- tego przez nich w dniach 18 i 21 b. m. Nasi wywiadowcy stwierdzili cięż- kie straty nieprzyjacielskie.

Grupa wojsk generała-feldmarszałka Albrechta Wuertemburskiego.

Nie szczególne.

W Juku Wytschaete lotnicy nasi zestrzelili 3 nieprzyjacielskie balony na uwięzi. Pozatem stracił nieprzy- jaciel 8 samoloty.

Wschódni widownia wojny

Front macedoński

Położenie bez zmiany.

Pierwszy General-Kwatermistrz Ludendorff.

Komunikaty francuskie.

PARYŻ, 24 czerwca. Komunikat urzędowy francuski z d. 23 czerwca wieczorem: Na wyżynie Chemin des Dames walki artyleryjskie trwały w ciągu całego dnia, szczególnie w od- cinku na południe i na południowy wschód od Filain, oraz w okolicy Craonne-Chevreux. Akcji piechoty nie było. Niemcy kontynuowali ostrze- liwanie Reims; dziesiąt padło na miasto 1200 pocisków.

Na reszcie frontu dzień minął spokojnie.

Komunikaty angielskie.

LONDYN, 24 VI. Dnia 22 czerwca po południu: Pomyślna działalność oddziałów wywiadowczych na południowy wschód od Queant, w pobliżu Neuvechappelle i Armentieres.

Dnia 22 czerwca, wieczorem: Na wschód od Epehy odparliśmy nocny dzisiejszej nieprzyjacielskie oddziały wywiadowcze. Nieprzyjaciel ma straty w zabitych skutkiem naszego ognia. Na niczem spełzły usiłowania nie- przyjacielskie usunięcia naszych pla- cówek koło folwarku Gillimont.

Więści z Rosji

Afera Hoffmann-Grimm.

Do „Corriere della Sera“ dono- szą z Petersburga: Telegram wy- słany przez radę związkowego Hoff- manna do poselstwa szwajcarskiego w Petersburgu, przejęty został i od- cyfrowany bezpośrednio przez sam rząd tymczasowy rosyjski. Kores- pondent petersburski, wyżej wymie- nionego dziennika medjołańskiego, u- zupełnia wiadomość swą wyjaśnie- niem następującem: Rząd tymcza- sowy, na skutek zabiegów Grimma, jawnie wrogich koalicji, uważał za swój obowiązek poddać zbadaniu korespondencję dyplomatyczną po- selstwa szwajcarskiego, a przejawszy następnie znaną depeszę Hoffmanna, skonfiskował ją.

Przeciw ofenzywie.

Holenderskie biuro koresponden- cyjne donosi, iż w dniu 21 b. m. od- było się w Petersburgu posiedzenie członków lewicy Rady robotników i żołnierzy, aby obradować w sprawie znanej uchwały dotyczącej wznowie- nia ofenzywy. Dotychczas nie wiado- mo, jakie uchwały powzięto zgroma- dzenie. Lenin oświadczył, że ofenzy- wa wyszłaby tylko na korzyść zdo- bywczych celów Anglii i Francji. Gdyby rzeczywiście dojsz do podjęcia ofenzywy bez równoczes- nego jasnego oświadczenia rządu i bez znanych celów wojennych koalicji, wówczas należy się liczyć ze straj-

kiem generalnym wszystkich bez wyjątku robotników.

Kiereński w obliczu śmierci.

Według nadeszłych do Sztok- holmu wieści, pochodzących jakoby z „najzupełniej wiarogodnych“ źródeł, rosyjski minister wojny jest tak cho- ry, że z katastrofą liczą się, jako z możliwą, w dniach najbliższych.

W kołach rządowych oglądają się już za jego następcę.

Ponieważ podobne wieści z „wia- rogodnych źródeł“ już przed miesią- cem zapowiadały śmierć Kiereńskie- go w ciągu 2 tygodni, prawdopodob- nem jest, iż i teraz Kiereński sprawi swoim „przyjaciółom“ niespodziankę i ze śmiercią zatrzyma się jeszcze czas dłuższy.

Wybryki anarchistów.

Ag. Reuters donosi z Petersburga pod data 21 b. m. o szczególnych zajęcia domu należącego do gen. Durnowo przez anarchistów.

Minister sprawiedliwości nakazał opróżnienie domu Anarchistów zwołali zebranie, na które przybyli delegaci, znajdujący się w sąsiedztwie sześciu wielkich fabryk. Ci oświadczyli, że będą bronili anarchistów przed jakimkolwiek gwałtem ze strony rządu już w poniedziałek ca- ły dom został otoczony tłumami ludzi, których część była uzbrojona. Mówcy zapowiedzieli, że nie da się uniknąć krwawych starć, o ile rząd spróbuje zrobić użytek z siły. Delegaci z Kron- sztadu oświadczyli, że w razie potrzeby zjawią się w Petersburgu uzbrojeni marynarze, którzy staną w obronie anarchistów.

Około godziny 2 ej przybyła delegacja rza- du która bezskutecznie usiłowała porozumieć się z anarchistami. Wreszcie przedstawiciele rządu wyznaczili specjalny termin, do którego dom ma zostać opróżniony, grożąc w razie niepo- słuchania użyciem siły zbrojnej.

Uchwały kongresu rad ro- botników i żołnierzy.

Pet. Ag. Tel. donosi, iż kongres delegatów Rad robotników i żołnie- rzy z całej Rosji 543 głosami prze- ciwno 128 powziął uchwałę następu- jącą.

1) Zwązywszy, iż w obecnym położeniu zjednoczenie całej władzy w rękach grup burżuazyjnych było- by ciosem śmiertelnym dla sprawy rewolucji, oraz, że z drugiej strony przeniesienie całej władzy na Rady robotnicze żołnierskie osłabiłoby w znacznej mierze siły rewolucyjne, kongres aprobuje utworzenie rządu koalicyjnego.

2) Kongres uznał oświadczenie ministrów socjalistycznych w sprawie ogólnej polityki rządu za zada- walające i przyjmuje to oświadcze- nie.

3) Kongres uznał oświadczenia ministrów do energicznego realizowa- nia swego programu politycznego, a mianowicie do osiągnięcia pokoju powszechnego bez aneksji i odszko- wań, na zasadzie prawa narodów do samodzielnego budowania swej przys- zości.

Dalej kongres wzywa rząd aby zwalczał wszelkie trudności finansowe i gospodarcze, aby z całą stanowczością przeciwdziałał wszel- kim próbom kontr-rewolucji, nastę- pnie aby możliwie jaknajprędzej prze- dłożył projekt prawa o podziale zie- mi i projekt prawa o ochronie pracy, aby spełnione zostały postulaty klas pracujących, aby zaprowadzono ład w zarządzie lokalnym, oraz samorząd w miastach i gminach, tam, gdzie go dotychczas niema.

4) Kongres żąda możliwie jak- najprędzszego zwołania konstytuandy.

5) Kongres domaga się, aby po- szczęśliwem przeprowadzeniu powyż- szego programu, powołany został do życia jeden jedyny organ całej zor- ganizowanej demokracji rosyjskiej, któryby jednoczył w sobie również i przedstawicieli włościan, oraz aby ministrowie socjalistyczni odpowie- dzialni byli za całą politykę rządu, nie wyłączając polityki zagranicz- nej.

Telegramy.

Przesilenie austriackie.

SEIDLER PRZESIESEM GABINETU.

WIEDEN, 24.6. — Mianowany nie- dawno kierownikiem ministerium ro- lnictwa szef sekcji dr. von Seidler po- wołany został obecnie na stanowisko przewodniczącego austriackiego mi- nisterjum prześladowanego, w którym poszczególne ministerja obsadzone być mają przez odpowiednich szefów

sekcji, jako ich kierowników. Von Seidler mianowany został mini- strem.

PRZYPUSZCZALNY SKŁAD GABINETU.

W kołach parlamentarnych kur- suje następująca przypuszczalna li- sta członków nowego ministerium: — Dotychczasowy kierownik minister- jum rolnictwa Stedler — minister rolnictwa i prezes ministrów — ministrem spraw wewnętrznych; na kierowników innych oddosnych mi- nisteriów mają być mianowani: Szef sekcji Cwikliński — ministerium o- światy, Szauer — sprawiedliwości, Wimmer — finanse, Mafaja — han- del, Romann — roboty publiczne, Bauchaus — komunikacje. Minister- jum ochrony królowej obejmuje feld- marszałek-porucznik Czapp. Mini- sterium aprowizacji ludności Hoefler pozostałe na stanowisku.

NARADA Z PRZYWÓDZCAMI STRONNICTW.

W obecności nowego prezesa mi- nistrów dr. von Seidlera odbyła się konferencja przywódców stronnictw. O przebiegu konferencji donoszą, co następuje: Prezydent parlamentu dr. Gross, przedstawił nowego prezesa ministrów przywódcą stronnictw, poczem prezes ministrów wystąpił z przemową, w której podkreślił, że nowy gabinet nosi charakter tym- czasowy i ma być później zastąpiony przez gabinet definitywny. Zada- niem gabinetu jest załatwienie pro- wizorium budżetowego, przedłużenie mandatów poselskich, dokonanie wy- borów delegacji wspólnych. Przy- wódcy stronnictw przyjęli do wia- domości to oświadczenie. Następnie zdecydowano, iż jutro ma być za- łatwione wizorium budżetowe w drugim i trzecim czytaniu. Głosow- anie po drugim czytaniu ma na- stąpić o g. 5 pp. Przewidywane jest wystąpienie 13 mówców pro i 21 contra, jednakże stronnictwa mają o- graniczyć się złożeniem krótkich de- klaracji. W środę ma być załatwie- na sprawa przedłużenia mandatów poselskich. Odroczenie sesji pa- lamentu aż do jesieni nie jest plano- wane.

STANOWISKO KOŁA POLSKIEGO

Wobec ustawicznie rozpowszech- nianej wiadomości, jakoby Koło pol- skie współdziałało przy utworzeniu słowiańskiego bloku parlamentarnego, prezydent Koła polskiego stwier- dza, że Koło polskie trwa przy swej uchwale zasadniczej utrzymywania kontaktu ze wszystkimi stronni- ctwami parlamentu, aby tak w przyszłości, jak i dotychczas zacho- wać sobie pod każdym względem zu- pełną swobodę działania.

STANOWISKO NIEMCÓW AUSTRIACKICH.

Według informacji dzienników na posiedzeniu plenarnem niemiec- kiego związku narodowego przyjęto jednogłośnie wniosek posła Stelner- dera, upoważniający zarząd związku do niezwłocznego przedsięwzięcia kro- ków przygotowawczych dla zjedno- czenia wszystkich partii niemieckich w celu jednolitej ich akcji. Związek uważa, iż bezwzględnie osiągnąć na- leży jedynomyslnie partii niemiec- kich w sprawie czeskiej oraz stosun- ku do polaków i słowian południo- wych. Stosunek poszczególnych na- rodowości do państwa musi być ja- sno postawiony, zaś narodowi nie- mieckiemu powinno być udzielone ta- kie stanowisko jak tego wymaga in- teres państwowy.

Czesi w armii austriackiej.

WIEDEN, 24 VI. Informacje udzie- lone przez ministra obrony królowej barona v. Georga na dzisiejszym posiedzeniu komisji immunitetowej, a dotyczące zachowania się róż- nych czeskich pułków na fron- cie wywołały w całym parlamen- cie ogromne wrażenie. Minister złożył przedstawienie o pułkach, które przeszły na stronę nieprzyjacielską, oraz wskazał na to, że we wszystkich armjach nieprzyjacielskich utworzone zostały czeskie legiony. W Rosji w obozach dla jeńców austriacko-wę- gierskich przedsięwzięto na wielką skalę werbunek do armii rosyjskiej. Z pośród ogromnej liczby obowiąza-

nych do służby wojskowej czechów, przebywających w Rosji w chwili wybuchu wojny, powróciło do kraju dla stawienia się do wojska zale- dwie 3. Minister przeszedł następnie do omówienia znanej afery byłego redaktora „Narodnich Listów“ Pavlu- ka, przyjaciela skazanego Kramarza, z którym przez długi czas pozostawał w korespondencji. Pavluk otwarcie chwalił się w Rosji, jak to on, nb. jako chorąży armii austriackiej, przeszedł na stronę rosyjską, wy- szpiegowawszy uprzednio, ile się tylko dało i zamordowawszy austriacki posterunek polowy.

Parlament niemiecki.

BERLIN, 24.6. — „Berl. Tgb.“ pi- sze: Jak słyhać, komisja parlamen- tu niemieckiego wznowia swe prace w dniu 3 lipca, zaś pierwsze ple- narne posiedzenie parlamentu ma się odbyć w czwartek, dnia 5-go lipca. Oczekują, że sesja będzie trwała od 8 do 10 dni.

Zawieszenie ruchu dewiz.

SZTOKHOLM, 24.6. — Urzędownie ogłoszono, że ruch dewiz pomiędzy Rosją a Szwecją całkowicie został zawieszony. Sztokholmskie koła ro- syjskie ogarnęła panika.

„Senaty pokojowe“.

WIEDEN. — „W. Allg. Ztg.“ do- nosi z Budapesztu że amerykański socjalista Goldfarb oświadczył re- prezentantowi „Az Est“, iż dążeniem socjalistów jest, by rokowania poko- jowe prowadzili nie dyplomaci ale specjalne senaty, delegowane przez wybór z ciał ustawodawczych państw

Wyodrębnienie Galicji w Izbie panów.

WIEDEN. Na posiedzeniu ko- misji adresowej Izby panów Dr. Bob- rzyński postawił wniosek, aby w a- dresie podkreślono także konieczność przeprowadzenia aktu z 5 listopada 1916 r. odnośnie do Galicji. Wniosek ten nie uzyskał większości, wnioskod- awca zastrzegł sobie prawo pono- wienia go w plenum Izby.

Odebranie prawa szyfrowa- nych depesz.

BERNO. Omawiając sprawę Grim- ma, berneński „Bund“, uchodzący za organ szwajcarskiej Rady związkowej, uderzając bezwzględnie na Hoffma- na, pisze: Pierwszem następstwem akcji Hoffmanna jest to, iż Szwajcarią doznała upokorzenia. Posłowi szwajc. w Petersburgu, p. Odier, zakazał rząd rosyjski posługiwać się szyfrowane- mi telegramami; dyplomatyczna ko- rrespondencja poddana będzie kont- roli.

Bonar Law o końcu wojny.

ROTTERDAM. Na zapytanie da- ne mu w Izbie niższej w dniu 18 b. m. oświadczył Bonar Law, że rząd angielski spodziewa się, iż wojna za- kończy się w bieżącym roku, rząd jednak zaniebałby swego obowiązku, gdyby nie myślał o trwaniu wojny. Za- żąda on przeto z początkiem przy- szłego miesiąca od parlamentu uchwa- lenia nowych kredytów na najbliższą kampanję zimową.

Wszczęświatowy kongres socjalistyczny.

SZTOKHOLM, 24.6. — Rozsyłanie zaproszeń na wszczęświatowy kon- gres socjalistyczny, odbyć się mają- cy w dniu 8 lipca w Sztokholmie, przez tutejsze biuro organizacyjne petersburskiej Rady delegatów robot- ników i żołnierzy zdaje się wywoły- wać pewne zaniepokojenie w komi- tecie Huysmann'a (komitet holender- sko-skandynawski), tembardziej, iż we wspomnianej Radzie delegatów kie- runek zimmerwaldzki cieszy się wiel- kimi wpływami. Na zapytania tele- graficzne rozlicznych partii socjali- stycznych w sprawie tych zaproszeń, tak kategorycznie zredagowanych, komitet huysmannowski odpowie- dział obecnie w sposób niejasny, że przedewszystkiem należy porozumieć się z wyżej wymienionym sztokhol- skim biurem organizacyjnym peters- burskiej Rady delegatów, i w każdym razie taki ustalić termin, aby wszyst- kim partiom socjalistycznym zapew- nić możność udziału. Jak donosi or- gan zimmerwaldczyków „Politiken“, Rada delegatów robotników i żołnie- rzy pracuje tymczasem nad przygo- towaniem do wspomnianej konferen- cji, na którą wybrano już 14 delega-

tów. Henderson zadepesował do rządu angielskiego, że nie da się zapobiedz przyjęciu udziału przez rosyjską Radę delegatów w konferencji sztokholmskiej. Obecna konferencja sztokholmska przeidzie prawdopodobnie bezpośrednio w konferencje, urządzoną przez rosyjską Radę delegatów i stanie się przez to jej tubą akustyczną poza Anglią.

Z Kaukazu.

TYFLIS. — Pet. Ag. tel. donosi: Na posiedzeniu komitetu wykonawczego tutejszej Rady robotników i żołnierzy pełnomocnicy kilku okręgów złożyli sprawozdanie o sytuacji w tych okręgach. Rozboje, gwałty i inne zbrodnie zupełnie ustały. Chłopi mają być zupełnie zadowoleni z nowego stanu rzeczy i oczekują uregulowania kwestii własności gruntów na nowych podstawach.

Niepokojące wieści z Hiszpanji.

LUGANO 24.6. — Ostatnie wypadki hiszpańskie budzą poważne zaniepokojenie w Londynie. Od chwili utworzenia nowego ministerjum zapanało pewne uspokojenie, tymczasem przedwczoraj otrzymano w Londynie alarmującą i tajemniczą depeszę o powstaniu komitetu obrony, zorganizowanego przez cywilnych urzędników państwowych. Wraz z tym doszły do Londynu alarmujące pogłoski rewolucyjne.

O wrzeniu rewolucyjnym w Hiszpanji „Manchester Guardian” i „Daily Express” piszą zupełnie wyraźnie. Drożyzna, panująca w Hiszpanji pomimo neutralności, z powodu złej administracji, trwającej od czterdziestu lat, może być przyczyną ostrego wrzenia. Kryzys taki wobec stanu armji hiszpańskiej byłby w obecnej chwili specjalnie niebezpieczny.

„Corriere della Sera” otrzymał z Paryża następujące oświadczenie Milciadesa Alvareza. „Zbieramy teraz o-

woce — dowodził on — polityki degradacji, którą uprawiono u nas przez tyle lat. Poniewierano u nas sprawiedliwość, tę podstawę rządu, gwałcono u nas zasady konstytucji, nie rozumiejąc, że w ten sposób uprawnia się wszelkie wogóle zamachy przeciwkonstytucyjne. Dziś dopiero widać, że nie przesadził, gdy twierdził, że Hiszpanja oficjalna, jest karykaturą narodu. Mielimy nadzieje, że ruch opozycyjny w Hiszpanji nie będzie miał epizodów dramatycznych, lecz ograniczy się do pracy odradzającej kraj, mając u swych podstaw poszanowanie i wolę ludu”.

Z ostatniej chwili.

Przed wyborami w Rosji.

PETERSBURG, 24 VI (w.) — Specjalna komisja, która zajęła się opracowaniem praw do wyborów do konstytuancy określiła liczbę delegatów na 800, tak, że na każdym 200,000 mieszkańców przypada jeden delegat. Każda prowincja tworzyć będzie oddzielny okręg wyborczy z co najmniej 6 delegatami. Petersburg i Moskwa będą stanowiły samoistne okręgi.

Widoki na urodzaje w Niemczech.

BERLIN, 24 VI. (w.) — Ciepłe deszcze, jakie w ostatnich dniach spadły w całych Niemczech, polepszyły znacznie widoki na urodzaje, które np. w południowej części kraju zapowiadają się świetnie, w środkowej części państwa, oraz w prowincjach wschodnich można oczekiwać niegorszych zbiorów. Jednego, czego się obawiano, było, że żyta z powodu długotrwałej suszy nie okłyszają się, jak się należy — dziś jednak i ta obawa znikła. Zboże, a zwłaszcza żyto stoi mocno i formuje się w kłosy. Owsy i jęczmień prawie wszędzie zapowiadają się doskonale. W zachodnich i południowych Niem-

czech spodziewają się z początkiem lipca rozpocząć podbieranie ziemniaków.

Nowy gabinet serbski.

KORFU, 24 VI. (w.) Ag. Havasa donosi: Gabinet serbski wręczył księciu następcy tronu podanie o dymisję, która została przyjęta.

Nowy gabinet tworzyć będą: Pa-sicz — przewodniczący i zarazem minister spraw zewnętrznych, Proticz — finanse, Jowannowicz — sprawy wewnętrzne, handel — Giuristycz, roboty publiczne i nauczanie — Minczyo, wojnę gen. Persicz.

Pożyczka wolnościowa amerykańska.

WASZYNGTON, 24 VI (w.) Urzędowo komunikują, że pożyczka wolnościowa dosięgła ogólnej sumy 3,085 226 850 dolarów.

Ofiary.

Na Rzgowian.

Celem uczczenia pamięci zmarłego kolegi Leona Barsztelna, uczniowie klasy VII gimn. Brauna ofiarowali marek — 31, jako pólowę zebraonej składki

— Pełniamki z Radogoszcza na „Gniazdo” złożyły marek 35 a nie 25, jak to wozoraz było mylnie wytrukowane

Tabela

W ósmym dniu ciągnięcia Loterii klasycznej R. G. O. wyszły następujące wygrane:

100 na Nr. 1	1861 3267
100 na Nr. 2	3370 3383 4511 6498 7798 9122 9291 14791 19308 23128 23646 24114 25185 25284 25736 27775 28010 28356
75 na Nr. 1	7 68 106 39 247 313 14 56 73 74 425 43 55 90 525 31 84 98 663 71 82 716 43 810 947 62 1762 69 89 102 92 224 329 31 60 98 426 533 48 661 94 731 53 55 949 80 94 96 2019 35 36 88 89 104 18 81 212 47 95 363 69 72 435 42 522 30 32 73 620 32 40 720 27 31 54 70 74 844 91 908 48 69 86 3117 98 213 40 60 81 92 315 97 403 44 618 722 16 57 903

CZARNIECKA GORA.

Uzdrowisko przyrodniczo i letnisko wśród olbrzymich lasów iglastych w górach Świętokrzaskich 3 wiorsty od st. Niekiel na linii kolejowej Tomaszów — Skarżysko (okno Austr.-Węg.) otwarty od 20 maja. Wspaniałe warunki klimatyczne Zdrowa obfita i smaczna kuchnia (dietyka). Wodolecnictwo kapie i słoneczne i wszelkie zabiegi. Ordynuje dr. St. Zamecki z Krakowa. Mieszkania dla rodzin z kuchnią. Dostawa produktów zorganizowana. Ceny przystępne. Informacje: Warszawa. Piękną 11a m. 1, od 4 do 5 p. Łódź, ul. Aniżcja 5 u W-go d-ra W Smoleńskiego oraz na miejscu. Adres: Czarniecka Góra przy st. Niekiel Obwód Koniński Okręg Austr.-Węg.

4-kl. Zakład Naukowy HELENY CHOLEWICKIEJ,
Piotrkowska 120, (3 piętro, front)
zawiadamia Rodziców i Opiekunów, że od września otwiera kl. 4-tą.
Staranna nauka, troskliwa opieka. Kończącym kl. 4-tą wydaje się odpowiednie świadectwa. Zapisy od 22 sierpnia. Egzaminy wstępne i poprawkowe 1-go września. Lekcje 4 września.

„IZBA PRACY”
przy Stow. Wzajemn. Pom. Prac. Handlowych m. Łodzi (Spacerowa 21) rozpoczęła swą czynność w biurach własnych przy ulicy Benedykta 1. — Uskuteczna następujące prace:
1) prowadzenie ksiąg handlowych, korespondencje e. o.
2) tłumaczenie we wszystkich językach, przepisywanie na maszynie.
3) redagowanie próśb i zażaleń do wszystkich instytucji rządowych, społecznych i prywatnych.
4) rewizja i sprawdzanie ksiąg handlowych, oraz ekspertyzy kupieckie Układanie i kontrolowanie bilansów miesięcznych i rocznych Opieka nad majątkami na żądanie władz lub osób zainteresowanych Statystyczne roboty wszelkiego rodzaju
5) Rejestracja firm dla Sądu Okręgowego

Łódź, Piotrkowska Nr. 126
Pracownia Gorsetów ANNY LAFERSKIEJ
Przeniesioną została ze wszystkim z ulicy Konstantynowskiej na ulicę Piotrkowską № 126
Przypominając się Szanownym i Wielmożnym Panom, Klientom swoim, poleca wielki wybór, gorsetów wszelkiego rodzaju, pasów, pasków, antigorsetów, leniuszków, półgorsetów, biustonoszy, prostotrymaczy i t. p.
Przyjmuje wszelkie obstalunki; pranie, przefasonowanie, wyrównywanie i figur i wszelkie roboty w zakresie gorsetarstwa wóh-trace. Wykonanie staranne i akuradne. — Ceny umiarkowane
Łódź, Piotrkowska Nr. 126

Zakład Kąpielowo-Zdrojowy Clechocinek.
Kąpiele solankowe, błotne, kwaso-węglowe, elektryczne i inhalatorium. Świetne skutki lecznicze. Najtańsze utrzymanie.
Tegoroczny sezon kąpielowy w Clechocinku rozpoczął się 1-go Maja. Ażeby klasom mniej zamożnym z Król. Polskiego umożliwić korzystanie z kąpeli leczniczych, ceny kart sezonowych i biletów zostały do dnia 10. Czerwca o duzo w stosunku do cen w głównym sezonie, obniżone. Kąpiel solankowa kosztuje od 0,50 Mk. do 1,50. Mk. kąpiel błotna elektryczna i kwaso-węglowa od 2,00. Mk. do 3,00. Mk. Bilety dziecięce kosztują mniej-więcej połowę.
Sezon wstępny od 1 Maja do 1 czerwca.
Sezon główny od 1 czerwca do 1 października.
CESARSKI ZARZĄD KĄPIELOWY.

Eks-PRACOWNIK APTEKARSKI
z kilkuletnią praktyką
przyjmie zastępstwo
na godziny po południowe — ewent. na stałe. Oferty w „N. Kurjerze Łódzkim” sub: „zastępstwo”.

OSOBA
młoda inteligentna; energiczna. Znająca się na gospodarstwie, za życie przysięmie miejsce na wsi lub w mieście, zaraz. Łaskawe oferty pod lit. „M. K.” w „N. Kurjerze Łódzkim”.

OGŁOSZENIA DROBNE:
MEBLI
młodzi wybór nowych, okazajnych stołowe, syplalne salony, biurka, biblioteki szafy otomany łóżka metalowe krzesła gęte. Wobec za stoju sprzedaje po cenach własnych i niżej. Magazyn Mebli Władysława Romiszowskiego. Łódź, Piotrkowska № 116. I piętro front W niedziele święta magazyn otwarty 1-6 n. p.
Chłmna Seremska zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. Wszelkie szkolne i wszelką bele-trystykę, oraz encyklopedje i pisma ilustrowane kupuje Zofja Tuwim. Zawłazka № 6 m. 10.

Kwit z lombardu Warsz. Akc. Tow. Pożyczkowego, filja Pasaż Me-jera 11. wydany za № 45755, na 15 sztuk towaru — 468 metrów razem, zaginął

Lustro duże i różne meble tanio do sprzedania. Pasaż Szulca 16 m. 12 lewa oficya II piętro. Obejrzeć można od 8 — 9 rano, w niedzielę od 8 — 12.

Nauczycielka, która ukończyła rządowe gimnazjum z medalem, przyspasabla do średnich klas, średnich szkół za umiarkowaną ceną. Łask. oferty proszę składać w Redakcji N. K. Ł. pod lit. X 10 5

Osoba młoda, przyjemnej powi-rzch-wności inteligentna potrzebna do zajęcia się domem u wio-wa. Oferty szczegółowe pod „B. Ch. 100” w Kurjerze

Pianino, używane, w dobrym stanie, kupię zaraz. Oferty pod „Pianino” do biura dzien. „Promień” Piotrkowska 81

Potrzebna przepisywaczka z czytelnym charakterem pisma i władającą niemieckim językiem. Oferty „Przepisywaczka” w rełakejt tegoż pisma

Stanisława Janowska zgubiła paszport niemiecki wydany w Kon-nie am. Gostawice

Zaginął waseł na rubli 22 k. 50, wystawiony w dniu 20 X 1914 r., przez Stanisława Hofmana na zlecenie Marceliego Jezerskiego i scado-wany Zygmuntowi Eszych. Płatny 20.6 1917 r. przy Łazienkiwłektel № 7.

Zofia Urbanak zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi i przysługę na żywność

Zaginęła legitymacja na chleb № 1585 wydana na imię Abra-ma Kleinmana

Zaginął dowód № 179643 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Ak-cyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31

Zaginął dowód № 187523 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Ak-cyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31